

Til samtlige statsadvokater,
samtlige politidirektører,
Politimesteren i Grønland og
Politimesteren på Færøerne

DATO 23. marts 2009

JOURNAL NR.

RA-2009-131-0002

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

+ bilag

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16

1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00

FAX 33 43 67 10

Rigsadvokaten

Informerer **Nr. 5/2009**

Ny højesteretsdom om hjemmerøveri

Midlertidig underrettnings- og forelæggelsesordning fortsætter

1. Indledning

Ved Rigsadvokaten Informerer nr. 8/2008 blev der iværksat en ny underrettnings- og forelæggelsesordning vedrørende røverier begået i private hjem.

Efter denne ordning skal politidirektørerne underrette rigsadvokaturen om alle sager om røveri begået i private hjem, når der sker tiltalerejsning, med henblik på, at der kan ske en drøftelse af anklagemyndighedens strafpåstand i sagen. Derudover skal politidirektørerne og statsadvokaterne underrette rigsadvokaturen om alle byrets- og landsretsdomme vedrørende de nævnte røverier, således at rigsadvokaturen kan vurdere spørgsmålet om anke.

Rigsadvokaturen har siden modtaget underretning om en række sager om røverier i private hjem samt om byrets- og landsretsdomme.

Endvidere har Højesteret nu haft lejlighed til at tage stilling til strafudmålingen i en sag om røveri i private hjem.

Højesterets dom beskrives nedenfor i pkt. 2. I pkt. 3 redegøres for den fortsatte indsats i forbindelse med strafudmålingen i sager om røveri i private hjem.

2. Højesterets dom af 10. marts 2009

Højesteretssagen vedrørte fire tiltalte. Domfældte T1, T2 og T3 var fundet skyldige i fire røverier i private hjem (forhold 1, 3, 5 og 7) samt anden kriminalitet, mens T4, en kvinde, alene blev dømt for ét røveri i et privat hjem (forhold 7).

Domfældte T1, T2 og T3 blev således dømt for røveri i forhold 1 begået under anvendelse af vold (udbytte på 32.000 kr.), forhold 3 begået over for flere personer under anvendelse af vold efter straffelovens § 245, jf. § 247, stk. 1, herunder med kniv, hvorunder en person blev stukket med kniv i brystet to gange (udbytte på ca. 15.000 kr.), forhold 5 begået over for en kørestolsbruger under anvendelse af vold, jf. straffelovens § 245, jf. § 247, stk. 1, idet forurettede blev tildelt flere slag og stød på kroppen og i ansigtet til dels med baseballkølle, hvorefter de tiltalte bandt forurettede (udbytte 2.000 kr.), og forhold 7 begået over for en enlig mand på en fjerntliggende landejendom under anvendelse af omfattende vold, jf. straffelovens § 245, jf. § 247, stk. 1, udøvet over længere tid bl.a. med kraftige slag mod den forurettedes hoved med blødning i hjernevæv og knoglebrud til følge og med knivstik i baglår og fodsål, ligesom han blev efterladt bundet på hænder og fødder i bevidstløs tilstand (udbytte 12.000 kr.).

RIGSADVOKATEN

SIDE 2

Disse tre domfældte blev tillige dømt for indbrudstyveri (forhold 4) og hærværk af betydeligt omfang (forhold 6). Desuden blev T1 og T2 dømt for vidnetrusler (forhold 2) og T1 endvidere for vold (forhold 8).

T1, T2 og T3 var alle tidligere straffet for bl.a. vold og røveri, og det første røveri i sagen blev begået ca. 2 måneder efter, at T2 og T3 var blevet løsladt efter afsoning af tidligere idømt straf, og 18 dage efter, at T1 var blevet løsladt. T2 var endvidere blevet løsladt med en reststraf på 137 dage.

Den fjerde tiltalte T4 blev som nævnt alene dømt for røveriet i forhold 7. Denne tiltalte var tidligere straffet for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1 samt § 266, jf. tildels § 23 og § 21.

Ved Vestre Landsrets nævningedom af 24. juni 2008 blev straffen for T1 og T3 fastsat til fængsel i 6 år og for T2 til fængsel i 6½ år. T1 og T2 blev endvidere udvist. Landsretten fastsatte straffen for T4 til fængsel i 3 år.

Ved fastsættelse af straffen lagde landsretten navnlig vægt på, at de 4 røverier var begået i private hjem, omfanget og karakteren af den vold, der blev udøvet overfor for-

urettede i forhold 7, at de tiltalte tidligere var straffet, herunder for vold og for røveri samt det hurtige recidiv, og for så vidt angår T2, at forholdene var begået i prøvetiden efter prøveløsladelsen.

T1 og T2 ankede dommen til Højesteret med påstand om formildelse og frifindelse for udvisningen, og anklagemyndigheden ankede til skærpelse af strafudmålingen for alle de tiltalte og stadfæstelse af udvisningspåstanden. T3 og T4 ankede herefter tillige med påstand om formildelse.

Højesteret forhøjede straffen for alle fire tiltalte og anførte følgende:

RIGSADVOKATEN

”Indtrængen i privat hjem for at begå røveri er i sig selv en skærpende omstændighed, som må tillægges betydning ved fastsættelsen af straffen for det pågældende røveri. Grovheden af sådanne røverier kan variere meget betydeligt, og strafudmålingen må derfor ske efter en konkret vurdering af sagens samlede omstændigheder, jf. de almindelige bestemmelser om straffens fastsættelse i straffelovens §§ 80 – 83.

SIDE 3

[T1, T2 og T3] er dømt for fire røverier begået i de forurettedes private hjem. Ved tre af røverierne medbragte de våben, og i to tilfælde (forhold 3 og 7) blev der udøvet vold omfattet af straffelovens § 245. I forhold 7 var der tale om omfattende vold udøvet over længere tid bl.a. med kraftige slag mod den forurettedes hoved med blødning i hjernevæv og knoglebrud til følge og med knivstik i hans højre baglår og venstre fodsål, ligesom han blev efterladt bundet på hænder og fødder liggende på gulvet i bevidstløs tilstand. De er endvidere dømt for indbrudstyveri og hærværk. Herudover er [T1 og T2] dømt for trusler efter straffelovens § 123. Endelig er [T2] dømt for vold efter § 244 begået under varretægtsfængsling.

De er alle tidligere straffet for bl.a. vold og røveri, og det første røveri i nærværende sag blev begået ca. 2 måneder efter, at [T2 og T3] var blevet løsladt efter afsoning af tidligere idømt straf, og kun 18 dage efter, at [T1] var blevet løsladt.

Ved straffens fastsættelse må der lægges vægt på antallet og karakteren af røverierne samt på grovheden af volden i forhold 7 og de alvorlige skader, som blev påført denne forurettede. Der må endvidere lægges vægt på de tiltaltes tidligere kriminalitet og det hurtige recidiv og på, at volden i forhold 3 og 7 er henført under straffelovens § 247, stk. 1. På den baggrund finder Højesteret, at straffene bør forhøjes, således at [T1 og T3] hver straffes med fængsel i 8 år, og [T2], der tillige er dømt for vold i forhold 8, straffes med en fælles straf på fængsel i 8 år og 6 måneder, der omfatter reststraffen på 137 dage efter prøveløsladelsen den 18. august 2006.

[T4] er dømt for røveriet i forhold 7. Efter landsrettens dom må det lægges til grund, at hun er dømt for at have deltaget i røveriet på lige fod med de tre andre, idet forholdet vedrørende hende dog ikke er omfattet af straffelovens § 247, stk. 1. Under hensyn til karakteren af røveriet, grovheden af volden og til de alvorlige skader, som blev påført forurettede, finder Højesteret, at [T4] bør straffes med fængsel i 4 år.

Af de grunde, landsrettens flertal har anført, tiltræder Højesteret, at [T1 og T2] udvises af Danmark med indrejseforbud for bestandig.”

Højesteret har således fremhævet, at indtrængen i et privat hjem for at begå røveri i sig selv er en skærpende omstændighed, som må tillægges betydning ved fastsættelsen af straffen for det pågældende røveri. Højesteret har dog samtidig peget på, at grovheden af sådanne røverier kan variere meget betydeligt, og at strafudmålingen derfor må ske efter en konkret vurdering af sagens samlede omstændigheder.

Højesterets dom af 10. marts 2009 samt landsrettens dom vedlægges. Både Højesterets og landsrettens dom i sagen vil endvidere være tilgængelig på AnklagerNet under Fagudvalget for Personfarlig Kriminalitet.

RIGSADVOKATEN

3. Den fortsatte indsats i forbindelse med strafudmålingen i sager om røveri i private hjem

SIDE 4

3.1. De hidtidige erfaringer på området

Som nævnt i indledningen har rigsadvokaturen siden udsendelsen af Rigsadvokaten Informerer nr. 8/2008 modtaget underretning om en række sager om røveri begået i private hjem. Sagerne har vist sig at falde i tre hovedkategorier:

- 1) Egentligt hjemmerøveri: Røveri, hvor gerningsmanden og forurettede ikke har forudgående personlige relationer, men hvor motivet må antages at være en formodning om værdier i forurettedes hjem, og hvor gerningsmanden er trængt ind i det private hjem, uanset at beboerne var hjemme.
- 2) Røveri i privat hjem med motiv af hævn eller inddrivelse af påstået gæld eller lignende: Røveri begået med baggrund i stridigheder eller uoverensstemmelser mellem forurettede og gerningsmanden eller personer med tilknytning til gerningsmanden, herunder hvad der kan betegnes som ”hævnmotiv”, og også hvor der er tale om et påstået skyldforhold mellem parterne, herunder narkogæld.
- 3) Indbrud, som udvikler sig til et røveri: Røveri, der opstår i tilfælde, hvor en beboer kommer til stede under et igangværende indbrud i et privat hjem.

Efter rigsadvokaturens opfattelse er det især røverierne under pkt. 1 – egentligt hjemmerøveri – der giver anledning til, at anklagemyndigheden skal påstå markante straffe. I disse sager er det min opfattelse, at der som udgangspunkt – ligesom det skete i Højesteret – af anklagemyndigheden bør nedlægges påstand om straf af fængsel i 3 år, og at denne strafpåstand i øvrigt bør justeres i lyset af skærpende og formildende omstændigheder i de enkelte sager.

Det er endvidere min opfattelse, at der i højesteretsdommen kan antages at være en vis støtte for et udgangspunkt på fængsel i 3 år i sådanne sager, idet Højesteret idømte T4

fængsel i 4 år i et tilfælde, hvor der dog forelå væsentlige skærpende omstændigheder i form af omfattende og voldsom vold over for en ældre mand.

For så vidt angår de øvrige typer af røveri i private hjem (røverierne under pkt. 2 og 3 ovenfor) vil der typisk foreligge sådanne omstændigheder, at udgangspunktet for strafpåstanden skal være mindre end 3 år. Strafpåstanden må dog også her udformes under hensyn til sagens konkrete omstændigheder i både skærpende og formildende retning.

3.2. Underretnings- og forelæggelsesordningen fortsætter

RIGSADVOKATEN

For alle sager om røveri i private hjem gælder fortsat ordningen fastsat i Rigsadvokaten Informerer nr. 8/2008. Formålet hermed er, at Rigsadvokaten kan opnå et yderligere grundlag for vurdering af strafudmålingen på området.

SIDE 5

Rigsadvokaten er således i januar 2009 af Justitsministeriet blevet anmodet om at udarbejde en redegørelse for straffniveaue på området, når der foreligger det fornødne grundlag herfor i lyset af den iværksatte underretnings- og forelæggelsesordning, samt på grundlag heraf at vurdere, om der kan være brug for yderligere initiativer med henblik på at sikre en skærpet vurdering på dette område. Denne redegørelse skal afgives efter sommerferien i år, og udarbejdelse af en domssamling på området vil ske i forbindelse hermed.

Rigsadvokaturen vil fortsat i hver enkelt sag drøfte anklagemyndighedens strafpåstand og afgive en udtalelse i sagen.

Under hensyn til den ovenfor beskrevne opdeling af sagerne i forskellige sagskategorier bedes det fremover ved forelæggelsen oplyst, under hvilken kategori den forelagte sag må antages at henhøre, ligesom der bør gives eventuelle oplysninger om motivet for røveriet.

Jørgen Steen Sørensen